ଜାତୀୟ ଭୂତପୂର୍ବ-ସୈନିକ ସମନ୍ୱୟ

କମିଟି ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି

ବନାମ

ପ୍ରତିରକ୍ଷା ହିସାବର ମହା ନିୟନ୍ତ୍ରକ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ।

ସେପ୍ଟେମ୍ବର 9,1996

[କୁଳଦିପ ସିଂହ ଏବଂ ବି.ଏଲ୍. ହଂସରିୟା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ସେବା ଆଇନ:

ଭୂତପୂର୍ବ-ସୈନିକ (କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସେବା ଏବଂ ପଦବୀରେ ପୁନଃ ନିଯୁକ୍ତି) ନିୟମ, 1979:

ଭୂତପୂର୍ବ ସୈନିକ—ପୁନଃ ନିଯୁକ୍ତି—ମହଙ୍ଗା ପ୍ରତିକାର — ଅବସରକାଳୀନ ଭତ୍ତା — ସରକାରୀ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପୁନଃନିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ ସମାନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିନା ଭୂତପୂର୍ବ ସୈନିକମାନଙ୍କୁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଅଧୀନରେ ପୁନଃନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ମନା କରୁଥିବା ଓ.ଏମ୍ —ଭେଦଭାବମୂଳକ ନୁହେଁ ବୋଲି ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

ସେବା ଆଇନ—ନୀତିଗତ ନିଷ୍ପତ୍ତି—ନ୍ୟାୟିକ ସମୀକ୍ଷାର ପରିସର — ସେବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ — କାର୍ଯ୍ୟପାଳିକା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦ୍ୱାରା ପରିବର୍ତ୍ତନ — ଏହାର ଅନୁମତି ।

ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ, 1950: ସପ୍ତମ ଅନୁସୂଚୀ — ତାଲିକା — ପ୍ରବେଶିକା 2 ।

"ସଶସ୍ତ୍ର ବାହିନୀ" —ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିର ପରିସର ।

ଏହି ଆବେଦନରେ ଜଡ଼ିତ ପ୍ରଶ୍ନ ପୁନଃନିଯୁକ୍ତି ସମୟରେ ଭୂତପୂର୍ବ ସୈନିକମାନଙ୍କୁ ମହଙ୍ଗା ପ୍ରତିକାର ପ୍ରଦାନ କରିବା ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଅଟେ । ପ୍ରତିରକ୍ଷା ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 1.8.1975 ତାରିଖରେ ଜାରି ହୋଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ସ୍ମାରକପତ୍ରକୁ 28.10.1975 ତାରିଖରେ ଜାରି ହୋଇଥିବା ପତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ସଶସ୍ତ୍ର ବାହିନୀ ଅବସରକାଳୀନ ଭତ୍ତାଭୋଗୀଙ୍କ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ:(i) ସରକାରୀ ଶିଳ୍ପ ଉଦ୍ୟୋଗ କିମ୍ବା ଜାତୀୟକରଣ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ପୁନଃ ନିଯୁକ୍ତ ସେବା କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ସମାନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିନା, କେନ୍ଦ୍ର କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଥିବା ପଦବୀରେ ପୁନଃ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ସେବା କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ମହଙ୍ଗା ପ୍ରତିକାର ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା, ପକ୍ଷପାତମୂଳକ ଥିଲା; (ii) ପ୍ରତିରକ୍ଷା ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟର ଓ.ଏମ୍. କୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି 8.2.1983

ତାରିଖର ପ୍ରତିରକ୍ଷା ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟଙ୍କ **28.10.1975** ତାରିଖର ପତ୍ର ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନୁହେଁ; **(iii)** ସଶସ୍ତ୍ର କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ସେବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନ ହେବା କାରଣରୁ, ସେମାନଙ୍କୁ ପୁନଃନିଯୁକ୍ତ ସାଧାରଣ ନାଗରିକଙ୍କଠାରୁ ଭିନ୍ନ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯିବା ଉଚିତ; **(iv)** କେବଳ କାର୍ଯ୍ୟପାଳିକା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କର ସେବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ; **(v)** ପୁନଃ ନିଯୁକ୍ତ ସେବା କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଅବସରକାଳୀନ ଭତ୍ତା ଉପରେ ମହଙ୍ଗା ପ୍ରତିକାର ପ୍ରଦାନ କରିବା ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅସୁବିଧା ସୃଷ୍ଟି କରିବ; ଏବଂ **(vi) 28.10.1975** ତାରିଖର ପତ୍ର, ନୌସେନା, ସାମରିକ ଏବଂ ବାୟୁସେନାର କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନଥିଲା ।

ସମୀକ୍ଷା ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି: **1.** ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀମାନେ ଏକ ଭିନ୍ନ ଶ୍ରେଣୀ ଗଠନ କରନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ସେବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ସରକାରୀ ଶିଳ୍ପ ଉଦ୍ୟୋଗ କିମ୍ବା ଜାତୀୟକରଣ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ନିୟୋଜିତ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଠାରୁ ଭିନ୍ନ ହୋଇପାରେ ।

2. 1983 ଓ.ଏମ୍. ର ବିଷୟବସ୍ତୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭିନ୍ନ ଅଟେ ଏବଂ ପୁନଃ ନିଯୁକ୍ତି ଉପରେ ଅବସରକାଳୀନ ଭତ୍ତାରେ ମହଙ୍ଗା ପ୍ରତିକାର ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବାର ଯୁକ୍ତିକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିପାରିବ ନାହିଁ , ସମାନ କଥା ହେଉଛି ଯେ, ପୁନଃ ନିଯୁକ୍ତି ପରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ମହଙ୍ଗା ପ୍ରତିକାର ମୂଲ୍ୟରେ ବୃଦ୍ଧି ହେତୁ ଟଙ୍କାର ମୂଲ୍ୟ ହ୍ରାସ ହୋଇଥାଏ, ଯାହା ମହଙ୍ଗା ପ୍ରତିକାର ପ୍ରଦାନ ପଛରେ ରହିଛି, ଅବସରକାଳୀନ ଭତ୍ତା ଉପରେ ଏପରି ପରିସ୍ଥିତିରେ ମହଙ୍ଗା ପ୍ରତିକାର ପ୍ରଦାନ, ଦୁଇଥର ମହଙ୍ଗା ପ୍ରତିକାର ଦେବା ସହିତ ସମାନ ହେବ, ଯାହା କଳ୍ପନା କରାଯାଇ ନାହିଁ ।

3. ନୀତିଗତ ବିଷୟ ହୋଇଥିବାରୁ ଭୂତପୂର୍ବ ସୈନିକମାନଙ୍କୁ ପୁନଃନିଯୁକ୍ତ ସାଧାରଣ ନାଗରିକଙ୍କ ଠାରୁ ଭିନ୍ନ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯିବା ଉଚିତ କି ନାହିଁ, ତାହା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯିବା ଉଚିତ । ବର୍ତ୍ତମାନର ପରିସ୍ଥିତି ଏବଂ ଜାତୀୟ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ସରକାର ଏହା କରିବେ ।

4. ଏହା ସ୍ଥିରୀକୃତ ଆଇନ ଯେ, କାର୍ଯ୍ୟପାଳିକାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଜାରି କରି ସେବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇପାରିବ ଯେଉଁଠାରେ କ୍ଷେତ୍ରଟି ବୈଧାନିକ ନିୟମାବଳୀ ଦ୍ୱାରା ଅଧିକୃତ ନୁହେଁ । ତେଣୁ ନିୟମରେ କୌଣସି ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇନଥିବାରୁ, ଏହାର କୌଣସି ପରିଣାମ ନାହିଁ ।

5. ଉପଯୁକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ସହାନୁଭୂତିଶୀଳ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବା ଉଚିତ ଯେ, ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଅବସରକାଳୀନ ଭତ୍ତା ଉପରେ ମହଙ୍ଗା ପ୍ରତିକାର ଆଦାୟ ଉପରେ ଜୋର ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

6. ସମ୍ବିଧାନର ସପ୍ତମ ଅନୁସୂଚୀର ତାଲିକା I ର ପ୍ରବେଶ 2 ର ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗରେ "ଅନ୍ୟ" ଶବ୍ଦଟି ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଏ ଯେ, ନୌସେନା, ସାମରିକ ଏବଂ ବାୟୁସେନାକୁ, ସଶସ୍ତ୍ର ବାହିନୀ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି ।

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରିତା : ସମୀକ୍ଷା ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1002 /1993 ଇତ୍ୟାଦି ।

ରେ

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1809/1993 ଇତ୍ୟାଦି ।

ସି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ପି. ସଂଖ୍ୟା 1966/1992ରେ ଦିଲ୍ଲୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର 23.2.93 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ସହିତ

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 11984,11981,11983 ଏବଂ 11982/1996।

ଏଚ୍.ଏନ୍. ସାଲଭେ, ପି.ପି. ମଲହୋତ୍ରା, ଏନ୍.ଏନ୍. ଗୋସ୍ୱାମୀ, କେ.ଭି. ମୋହନ, ଏସ୍.ଏମ୍. ହୁଡା, ଏନ୍.ଏସ୍. ବିଷ୍ଟ । ଉପସ୍ଥିତ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଜି.ପ୍ରକାଶ, ସୁଶ୍ରୀ ବୀଣା ପ୍ରକାଶ, ସୁଶ୍ରୀ ଅନୀଲ କଟିୟାର, ଟି.ଭି. ରତ୍ନମ, ସୁଶ୍ରୀ ଇନ୍ଦ୍ର ସାହାନୀ ଏବଂ ପି.ପି. ତ୍ରିପାଠୀ ।

ହଂସରିୟା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଏହି ସମୀକ୍ଷା ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଏକ ଅଭିଯୋଗ ଉପରେ ବିଚାର କରାଯାଇଥିଲା ଯେ, ବିଚାରାଧୀନ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ସମୟରେ କିଛି ଦସ୍ତାବିଜ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିଲା ଯାହାକୁ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଅନୁମତି ଅନୁଯାୟୀ ରାୟ ସଂରକ୍ଷିତ ରଖିବା ପରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ଲିଖିତ ଉପସ୍ଥାପନା ସହିତ ସଂଲଗ୍ନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଫଳରେ ସମୀକ୍ଷା ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଦସ୍ତାବିଜର ପ୍ରଯୁଜ୍ୟତା ଏବଂ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତା ଉପରେ ସେମାନଙ୍କର ମତାମତ ରଖିବାକୁ ସୁଯୋଗ ପାଇ ନଥିଲେ ।

2. ସମୀକ୍ଷା ଆବେଦନର ଶୁଣାଣି ସମୟରେ ଶ୍ରୀ ସାଲଭେ, କିଛି ସମୀକ୍ଷା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଶ୍ରୀ ତ୍ରିପାଠୀଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତି ହେବା ଉପରେ କୌଣସି ବିରୋଧ କରି ନଥିଲେ ଯେ, ପ୍ରତିରକ୍ଷା ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 1.8.1975 ର କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ସ୍ମାରକପତ୍ର 28.10.1975 ତାରିଖର ଚିଠି ମାଧ୍ୟମରେ ସଶସ୍ତ୍ର ବାହିନୀ ଅବସରକାଳୀନ ଭତ୍ତାଭୋଗୀଙ୍କ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେପରି [1995] 2 SCC 32 ରେ ବିବୃତ ହେବା ପରଠାରୁ ରାୟର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 6 ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି । ବରଂ ତ୍ରିପାଠୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯାହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ତାହା ହେଉଛି,ସରକାରୀ ଶିଳ୍ପ ଉଦ୍ୟୋଗ କିମ୍ବା ଜାତୀୟକରଣ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ପୁନଃନିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ ସମାନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିନା କେନ୍ଦ୍ର କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଅଧୀନରେ ପଦବୀରେ ପୁନଃନିଯୁକ୍ତ ସେବା କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ମହଙ୍ଗା ପ୍ରତିକାର ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା, ପକ୍ଷପାତମୂଳକ ଅଟେ । ଆମେ ଏହି ଯୁକ୍ତିରେ ପ୍ରଭାବିତ ନୁହେଁ କାରଣ ଏହା ଜଣା ଯେ, ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀମାନେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଶ୍ରେଣୀ ଗଠନ କରନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ସେବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ସରକାରୀ ଶିଳ୍ପ ଉଦ୍ୟୋଗ କିମ୍ବା ଜାତୀୟକରଣ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଥିବା କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କଠାରୁ ଭିନ୍ନ ହୋଇପାରେ ।

3. ଶ୍ରୀ ତ୍ରିପାଠୀଙ୍କ ଉପରୋକ୍ତ ଉପସ୍ଥାପନା ଉପରେ, ଶ୍ରୀ ସାଲଭେ ସମର୍ଥନ କରିଥିଲେ ଯେ, ପ୍ରତିରକ୍ଷା ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟଙ୍କର 28.10.1975 ତାରିଖର ପତ୍ର, ପ୍ରତିରକ୍ଷା ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟର 8.2.1983 ତାରିଖର ଓଏମ୍ ସଂଖ୍ୟା 2 (1)/83/D (Civ-I) ଅନୁସାରେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହେବ ନାହିଁ, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଭୂତପୂର୍ବ ସୈନିକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଦାୟ କରାଯାଇଥିବା ପୁନଃ ନିଯୁକ୍ତି ଅବସରକାଳୀନ ଭତ୍ତା ଉପରେ ସେମାନଙ୍କର ଦରମା ସ୍ଥିର କରିବା ସମୟରେ ଏହାକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କିମ୍ବା ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସୀମା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଣଦେଖା କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ଏହି ଓଏମ୍ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି, ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ, ଅବସରକାଳୀନ ଭତ୍ତାକୁ ଦରମା ଠାରୁ ଭିନ୍ନ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇଛି, ତେଣୁ, ଅବସରକାଳୀନ ଭତ୍ତା ଉପରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ମହଙ୍ଗା ପ୍ରତିକାର ପୁନଃ ନିଯୁକ୍ତି ପରେ ଉପଲବ୍ଧ ମହଙ୍ଗା ପ୍ରତିକାର ଠାରୁ ଭିନ୍ନ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବା ଉଚିତ । ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ ଉଭୟ ପ୍ରତିକାର ସହ-ବିଦ୍ୟମାନ ହୋଇପାରେ । ଆମେ ଏହି ନିବେଦନକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ରାଜି ହେଉନାହୁଁ କାରଣ 1983 ମସିହର ଓଏମ୍ ର ବିଷୟବସ୍ତୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭିନ୍ନ ଏବଂ ପୁନଃ ନିଯୁକ୍ତି ଉପରେ ଅବସରକାଳୀନ ଭତ୍ତା ଉପରେ ମହଙ୍ଗା ପ୍ରତିକାର ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନର ଯୁକ୍ତିକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିପାରିବ ନାହିଁ ଯେପରି ଆବେଦନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ରାୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି - ସେହିପରି ପୁନଃ ନିଯୁକ୍ତି ପରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ମହଙ୍ଗା ପ୍ରତିକାରର ମୂଲ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ହେତୁ ଟଙ୍କାର ମୂଲ୍ୟରେ ବି ହ୍ରାସକୁ ପୂରଣ କରେ, ଯାହା ମହଙ୍ଗା ପ୍ରତିକାର ପ୍ରଦାନ ପଛରେ ରହିଛି । ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଅବସରକାଳୀନ ଭତ୍ତା ଉପରେ ମହଙ୍ଗା ପ୍ରତିକାର ପ୍ରଦାନ କରିବା, ଦୁଇଥର ମହଙ୍ଗା ପ୍ରତିକାର ଦେବା ସହିତ ସମାନ ହେବ, ଯାହା କଳ୍ପନା କରାଯାଇ ନାହିଁ ।

4. ଶ୍ରୀ ସାଲଭେ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ତ୍ରିପାଠୀ ଉଭୟଙ୍କ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଉପସ୍ଥାପନା ଥିଲା ଯେ, ସେନାବାହିନୀରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅନେକ ପଦବୀ ଖାଲି ପଡ଼ିଥିବା କାରଣରୁ ସେନାବାହିନୀର ସେବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନୁହେଁ, ଯାହା ଜାତୀୟ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ନୁହେଁ, ଭୂତପୂର୍ବ ସୈନିକମାନଙ୍କୁ ପ୍ରତି ପୁନଃନିଯୁକ୍ତ ସାଧାରଣ ନାଗରିକଙ୍କ ଠାରୁ ଭିନ୍ନ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିବାର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ । ଏହି ଯୁକ୍ତିରେ କିଛି ଦୃଢତା ଥିବା ପରି ମନେହୁଏ, କିନ୍ତୁ ଏହା ଏକ ନୀତିଗତ ବିଷୟ ହୋଇଥିବାରୁ ସରକାର ଏହାକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ଉଚିତ । ଆମେ ଭାବୁଛୁ ଯେ, ସରକାର ବର୍ତ୍ତମାନର ପରିସ୍ଥିତି ଏବଂ ଜାତୀୟ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏପରି କରିବେ ।

5. ଶ୍ରୀ ତ୍ରିପାଠୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ୟ ଏକ ଉପସ୍ଥାପନା ମଧ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ, କିଛି ପୁନଃ ନିଯୁକ୍ତ ସେବା କର୍ମଚାରୀ, ବର୍ତ୍ତମାନ ସୁଦ୍ଧା ଅବସର ଗ୍ରହଣ କରିସାରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ସେମାନଙ୍କୁ ଏକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଅବସରକାଳୀନ ଭତ୍ତା ଉପରେ ମହଙ୍ଗା ପ୍ରତିକାର ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଉଛି । ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ, ଏହା ଏହି ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅସୁବିଧା ସୃଷ୍ଟି କରୁଛି । ଆମେ ଏହି ଉପସ୍ଥାପନାରେ ଦୃଢତା ପାଉଛୁ ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଏହା ବିଚାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଯେ, ଉପରୋକ୍ତ ପରିମାଣର ଆଦାୟ ଉପରେ ଜୋର ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

6. ସମୀକ୍ଷା ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1039/1995 ରେ ଶ୍ରୀ ବିଷ୍ଟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଉପସ୍ଥାପନା ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ବାକି ରହିଛି । ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ମତରେ ପ୍ରତିରକ୍ଷା ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟଙ୍କର 28.10.1975 ତାରିଖର ଉକ୍ତ ପତ୍ର, ଯେଉଁଥିରେ 1.8.1975ର କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ସ୍ମାରକପତ୍ରକୁ ସଶସ୍ତ୍ର ବାହିନୀର ଅବସରକାଳୀନ ଭତ୍ତାଧାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଲାଗୁ କରାଯାଇଥିଲା, ତାହା ନୌସେନା, ସେନା ଏବଂ ବାୟୁସେନାର କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନୁହେଁ । ଏହି ଉପସ୍ଥାପନାର ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତତାକୁ ଦର୍ଶାଇବା ପାଇଁ ଆମକୁ ସମ୍ବିଧାନର ସପ୍ତମ ଅନୁସୂଚୀର ତାଲିକା-1 ର ପ୍ରବେଶ 2 କୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା । "ନୌସେନା, ସେନା ଏବଂ ବାୟୁସେନା; ସଂଘର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସଶସ୍ତ୍ର ବାହିନୀ । ଏହି ପ୍ରବେଶର ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗରେ ଥିବା "ଅନ୍ୟ" ଶବ୍ଦଟି ହିଁ ଉପରୋକ୍ତ ଯୁକ୍ତିକୁ ଖଣ୍ଡନ କରୁଛି, କାରଣ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ଦର୍ଶାଉଛି ଯେ, ନୌସେନା, ସେନା ଓ ବାୟୁସେନାକୁ ସଶସ୍ତ୍ର ବାହିନୀ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, ଯଦି ଏହି ବାହିନୀଗୁଡ଼ିକ ସଶସ୍ତ୍ର ବାହିନୀ ହୋଇନଥାନ୍ତେ, ତେବେ କେଉଁ ବାହିନୀ ଏପରି ହେବ ତାହା ଅନ୍ତର୍ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖିବା କଷ୍ଟକର । ତେଣୁ, ଶ୍ରୀ ବିଷ୍ଟଙ୍କ ଏହି ନିବେଦନରେ କୌଣସି ମର୍ମ ନାହିଁ । ତାଙ୍କର ଅନ୍ୟ ଏକ ଯୁକ୍ତି ଥିଲା ଯେ, ଉପରୋକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟପାଳିକା ଆଦେଶ ଜାରି କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଯଦି ଭୂତପୂର୍ବ ସୈନିକମାନଙ୍କୁ ପୁନଃନିଯୁକ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ମହଙ୍ଗା ପ୍ରତିକାର ପ୍ରଦାନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା, ତେବେ ଭୂତପୂର୍ବ ସୈନିକ (କେନ୍ଦ୍ରୀୟ

ସାର୍ବଜନୀନ ସେବା ଏବଂ ପଦବୀରେ ପୁନଃନିଯୁକ୍ତି) ନିୟମ, 1979ରେ ଉପଯୁକ୍ତ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇପାରିଥାନ୍ତା । ଏହି ଉପସ୍ଥାପନାର କୌଣସି ପ୍ରଭାବ ନାହିଁ କାରଣ ଏହା ଏକ ସ୍ଥାୟୀ ଆଇନ ଯେ, ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବୈଧାନିକ ନିୟମ ଦ୍ୱାରା ଅଧିକୃତ ନୁହେଁ, ସେଠାରେ କାର୍ଯ୍ୟପାଳିକାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରି ସେବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇପାରିବ । ତେଣୁ, ନିୟମାବଳୀର ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇନଥିବାରୁ ଏହାର କୌଣସି ପରିଣାମ ନାହିଁ ।

7. ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉପସ୍ଥାପନା କରାଯାଇନଥିବାରୁ, ତଥା ପ୍ରକୃତରେ ଉପଲବ୍ଧ ନ ଥିବାରୁ, ସମୀକ୍ଷା ଆବେଦନ ଖାରଜ କରାଯାଉଛି । ତଥାପି, ଆମେ ଚାହୁଁଛୁ ଯେ, ଭାରତ ସଂଘ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦିଅନ୍ତୁ ଯେ, ଭୂତପୂର୍ବ ସୈନିକଙ୍କ ସେବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନୁହେଁ ବୋଲି କୁହାଯାଉଥିବାରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କଠାରୁ ଭିନ୍ନ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରିବ କି ? ଆମେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଚାହୁଁ ଯେ, ପୁନଃନିଯୁକ୍ତ ଭୂତପୂର୍ବ ସୈନିକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପୂର୍ବରୁ ବିତରଣ କରାଯାଇଥିବା ଅର୍ଥରାଶିକୁ ଉପରୋକ୍ତ ଖାତାରେ ନଦେବା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଅନୁକମ୍ପାମୂଳକ ବିଚାର କରନ୍ତୁ ।

ହଂସରିୟା , ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି, ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା । ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କୁ ଶୁଣାଗଲା ।

2. *ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଜି. ବାସୁଦେବନ ପିଲ୍ଲେ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* [1995] 2 SCC 32, ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟକୁ ରଦ୍ଦ କରି ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି, ଯେହେତୁ ସେହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସମୀକ୍ଷା ଆବେଦନ ଆଜି ଏକ ପୃଥକ ରାୟ ଦ୍ୱାରା ଖାରଜ ହୋଇଛି । ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଅର୍ଥରାଶି ଆଦାୟ ନକରିବା ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ରାୟରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ମନ୍ତବ୍ୟ ଏହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହେବ ।

ଟି.ଏନ୍.ଏ. ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।

"**ଅନୁବାଦିକା ସଙ୍ଗୀତା ସେନାପତି, ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ।**